

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 760 din 20.10.2021

Dosar nr.: 635/2021

Petiția nr.: 5843/04.08.2021

Petent:

Reclamat: Guvernul României

Obiect: modificarea facilităților pentru transportul feroviar intern pentru studenții români sau străini peste vârsta de 26 ani

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

Guvernul României

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 5843/07.09.2021 și 6674/07.09.2021, părțile au fost citate în data 28.09.2021.

4. Prin intermediul Colegiul director a invocat din oficiu excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru aspectele ce țin de înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare.

5. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul, student al Universității Lucian Blaga din Sibiu, în vârstă de 32 de ani, reclamă faptul că art.3 al Hotărârii de Guvern nr.42/2017 a fost modificat prin adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 341/17.03.2021, fiind prevăzut că: "studenții români sau străini în vârstă de până la 26 de ani...beneficiază de tarif redus cu 50% la transportul feroviar intern".

7. Astfel, petentul se consideră discriminat de faptul că reclamatul impune condiția maximă a vârstei de 26 ani pentru a beneficia de această facilitate, făcându-se o diferențiere între studenții tineri și cei mai în vârstă sau între cei care urmează o a doua facultate, studii de masterat/ doctorat, mai ales că aceștia din urmă sunt, cel mai adesea, plătitori de taxă de studii, nefiind beneficiari de bursă.

8. Pe lângă cheltuielile de școlarizare, studenții peste vârsta de 26 de ani sunt nevoiți

de noua Hotărâre de Guvern să plătească bilet întreg pentru călătoria cu trenul dinspre orașul universitar spre cel de domiciliu și viceversa.

Susținerile reclamatei

9. Reclamatul invocă excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Considerând că obiectul petiției excede competenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, întrucât petentul solicită înlăturarea faptelor și restabilirea situației anterioare. Contenciosul administrativ este definit prin art.2 alin. 1 lit.e) ca fiind activitatea de soluționare, de către instanțele de contencios administrativ competente potrivit legii, a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ apreciat ca nelegal și vătămător, fie din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim.

10. Astfel, conform prevederilor art.8 alin.(l) teza a doua din Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, „De asemenea, se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim.”

11. Reclamatul precizează că, prin sesizarea formulată, petentul invocă o ipotetică discriminare creată prin dispozițiile Hotărârii Guvernului nr.341/2021, prin care a fost modificat art.3: din Hotărârea Guvernului nr.42/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți.

12. Astfel, în opinia petentului, ipotetica discriminare constă în faptul că dispozițiile contestate îi restricționează anumite drepturi care i s-ar cuveni legal, prin introducerea limitei de vârstă având ca efect discriminarea între studenții tineri și cei mai în vârstă, care urmează a doua facultate.

13. Reclamatul precizează că, în raport cu motivarea petiției, aspectele sesizate nu întrunesc elementele de comparabilitate, nefiind susținută și demonstrată existența tratamentului diferit aplicat petentului față de alte persoane aflate în situații similare, potrivit art.2 alin.l), O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, dispozițiile din cuprinsul H.G. nr.341/2021 se înscriu în finalitatea urmărită de legiuitor prin dispozițiile art.108 din Constituția României, republicată, și al art. IX din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

14. În Nota de fundamentare a actului administrativ întocmită de Ministerul Transporturilor, care a însoțit proiectul H.G. nr.341/2021, se arată că: *„În prezent transportul pe calea ferată al elevilor și studenților este reglementat de Legea educației naționale nr. 1/2011, precum și de normele metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 42/2017, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare Norme metodologice.*

15. La data de 18.02.2021 s-a publicat Ordonanța de urgență nr.8/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative care modifică Legea nr. 1/2011 a educației naționale, respectiv facilitățile acordate studenților la transportul pe calea ferată. Astfel studenții care beneficiau de gratuitate la transportul pe calea ferată, vor beneficia de tarif redus 50% la călătoria pe calea ferată cu tren orice categorie, clasa a 11-a.

16. Ordonanța de urgență nr. 8/2021 prevede la art. IX modificarea și completarea Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți, prevăzute în anexa la Hotărârea Guvernului nr.42/2017 și. totodată prevede ca noile facilități la transport să intre în vigoare la data publicării hotărârii, dar nu mai târziu de 15 martie 2021.

17. Având în vedere cele stipulate la art. VI, IX și X din Ordonanța de urgență nr.8/2021 este necesară pentru punerea în aplicare a prevederilor aferente întocmirea unei hotărâri de guvern care să modifice anexa la Hotărârea Guvernului nr.42/2017, respectiv Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți. Prin prezentul act normativ, se propune modificarea reglementărilor de lucru la casele de bilete și în tren, în vederea acordării reducerii de 50% pentru transportul pe calea ferată a studenților, în conformitate cu dispozițiile O. U.G. nr.8/2021.

18. În cadrul proiectului de hotărâre de guvern de modificare a normelor metodologice s-a specificat care este reducerea la transport de care beneficiază studenții, respectiv legitimații de călătorie cu tarif redus 50% (50%) din tariful de transport și 50% din tariful de rezervare) și abonamente lunare cu număr nelimitat de călătorii cu reducere 50% la transportul cu tren regio și interregio clasa a II-a.

19. La data la care vor intra în vigoare a prevederilor punctelor 2 și 3 ale articolului VI din Ordonanța de urgență nr.8/2021 vor exista două categorii de studenți, beneficiari de facilități la transportul pe calea ferată: studenții beneficiari de tarif redus 50% și studenții orfani sau care sunt proveniți de la casele de copii beneficiari de gratuitate. Prin intermediul proiectului de act legislativ s-a stipulat care sunt documentele în baza cărora studenții orfani sau care sunt proveniți de la casele de copii beneficiază de gratuitate.

20. Totodată, s-au adus completări în ceea ce privește obținerea legitimațiilor de călătorie în baza adeverințelor emise de instituția de învățământ de apartenență, atât în format fizic, cât și în format electronic.”

21. Reclamatul precizează că, din analiza mențiunilor cuprinse în instrumentul de prezentare și motivare al proiectului H.G. nr.341/2021, reiese că vor exista două categorii de studenți, beneficiari de facilități la transportul pe calea ferată: studenții beneficiari de tarif redus 50% și studenții orfani sau care sunt proveniți de la casele de copii beneficiari de gratuitate. Prin intermediul proiectului de act legislativ s-a stipulat care sunt documentele în baza cărora studenții orfani sau care sunt proveniți de la casele de copii beneficiază de gratuitate, dispoziții prevăzute la nivel primar prin legi/ordonanțe ale căror dispoziții sunt obligatorii, nefiind declarate neconstituționale în raport cu art. 16 alin.1) din Legea fundamentală.

22. Astfel, câtă vreme nu s-a demonstrat că H.G. nr.341/2021 nu contravine ori adaugă dispozițiilor legale menționate anterior, iar legile a căror executare o organizează nu au

fost declarate neconstituționale, nu se poate reține că actul administrativ emis de Executiv ar vătămă petentului drepturi și interese legitime.

IV. Motivele de fapt și de drept

23. **Pe fond**, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

24. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

25. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

26. Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

27. Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

28. Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

29. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

30. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau

inacțiunea imputată părții reclamate.

31. În speța de față, Colegiul director constată că petentul reclamă faptul că art.3 al Hotărârii de Guvern nr.42/2017 a fost modificat prin adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 341/17.03.2021, creându-se, astfel, efecte discriminatorii pentru studenții cu vârsta peste 26 de ani, care nu beneficiază de facilitatea acordării tarifului redus cu 50% la transportul feroviar intern acordată studenților care nu au împlinit vârsta de 26 de ani.

32. În analiza obiectului prezentat în speța de față, respectiv condiționarea vârstei de 26 ani pentru acordarea facilităților sau gratuităților pentru mijloacele de transport studenților înmatriculați la formele de învățământ cu frecvență, din instituțiile de învățământ acreditate, Colegiul director consideră că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, situațiile nefiind comparabile între persoanele care nu au împlinit vârsta de 26 de ani și cele care au împlinit 26 de ani. Astfel, în majoritatea cazurilor, la peste 26 de ani, persoanele au finalizat cursurile facultăților, fiind salariate, și se pot întreține din resurse proprii, beneficiile nemaifiind valabile.

33. De asemenea, în practica de reglementare a unor categorii de drepturi acordate cetățenilor există, în mod frecvent, asemenea limitări de vârstă. În acest sens, pot fi menționate:

34. - art. 499 alin.3 din Codul civil (Părinții sunt obligați să îl întrețină pe copilul devenit major, dacă se află în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani);

35. - art. 84 lit. b) din Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările ulterioare, (Copiii au dreptul la pensie de urmaș: dacă își continuă studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani);

- art 146 alin. 51 și 52 din Codul fiscal (Contribuția de asigurări sociale datorată de către persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, calculată potrivit alin. (5), nu poate fi mai mică decât nivelul contribuției de asigurări sociale calculate prin aplicarea cotei prevăzute la art. 138 lit. a) asupra salariului de bază minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, corespunzător numărului zilelor lucrătoare din lună în care contractul a fost activ.

36.(52) Prevederile alin. (51) nu se aplică în cazul persoanelor fizice aflate în una dintre următoarele situații:

37.a) sunt elevi sau studenți, cu vârsta până la 26 de ani, aflați într-o formă de școlarizare;)

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Nu sunt situații similare;
2. O copie se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări din data de 20.10.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru (online), MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 28.10.2021
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de

discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

